

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Notitia Congregationum Et Tribunalium Curiae Romanæ

Plettenberg, Hunold

Hildesii, 1693

Cap. XIV. De Camera Apostolica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63032)

tiis taxa est varia pro varietate & gravitate negotiorum.

Vestrius l. 1. c. 7. Card. de Luca Relat. cur. Rom. c. 7. Lunador. Rel.

C A P U T XIV.

De Camera Apostolica.

§. I.

De Tribunali Camerae Apostolicæ.

1. Antiquitus pontifex suppresso Officio Archidiaconorum, curam per se habebat ærarii.
2. Sed postea eam commisit Cardinali Cameraario, & institutum est Tribunal Camerae.
3. Quæ referantur ad hoc Tribunal.
4. Qui Officiales ad illud spectent.
5. Quando congregentur.
6. Ordo sessionis & qui votum habeant.
7. Advocatus & Procurator partium exeunt à Tribunali, postquam Judices informarunt.
8. & 9. Quomodo suffragia ferantur.
10. Cause distribuuntur inter Clericos, qui eas à se examinatas in Tribunali proponunt.
11. Ubi terminari debent.
12. Jurisdictio hujus Tribunalis restricta est.
13. Offi-

13. *Officiales ejus præstant juramentum & sunt immunes.*

1.

Primis Ecclesiæ temporibus sub persecutionibus Tyrannorum commisit Pontifex utpote Divinis intentus curam & administrationem peculii, & thesauri Ecclesiæ Archidiaconis. Cessante deinde persecutione, cum ob insolentem arrogantiam supprimi debuerit officium hoc & dignitas Archidiaconi, suscepit ipsemet Pontifex curam cognoscendi & tractandi non solum causas publicas privatasque gratiam & justitiam concernentes partim in consistorio cum consilio Cardinalium, partim in Capella cum assistentia Capellanorum, sed etiam negotia quæ ad ærarium & fiscum spectabant in Camera sua domestica cum opera & adjutorio quorundem Prælatorum, qui propterea Camera Apostolicæ Clerici, quasi ad hanc Cameram electi, nuncupati sunt.

2. Verum cum successu temporis ingruerentibus negotiis Pontifex ob multitudinem causarum consistorialium, aliarumque quas in Capella cognoscebat, vacare non posset iis, quæ ad Cameram & Fiscum pertinent, administratio-

nem

nem Camerae commisit alicui Cardina-
li, qui ob id Camerarius dictus est,
eumque praefecit Clericis Camerae, ex
quibus proinde aliisque nonnullis Came-
rarii Officialibus Tribunal hoc constitu-
tum est; Cui hoc tempore rarius inter-
esse solet Pontifex, nisi cum de gravio-
ribus ararii & annonae rebus, vel de
mala diplomatum expeditione tracta-
tur.

3. Referuntur ad hoc Tribunal Camerae
Apostolicae in primis ea omnia, quae ad
regimen Politicum Urbis Romanae omniu
Ditionum in temporalibus Pontifici sub-
jectarum spectant, ideoque in ea praefi-
ciuntur Magistratibus & Provinciis
Praesides (exceptis S. Sedis Legatis)
qui etiam iuramentum fidelitatis in ma-
nibus Camerarii deponunt. 2. Pro-
ventus & rationes universi ararii Sedis
Apostolicae examinantur. 3. In ea ce-
lebrantur contractus cum Pontifice de
rebus publicis ad ejus dispositionem spe-
ctantibus. 4. In ea quoque expediun-
tur Literae beneficiales, si vel Oratores
seu supplices hanc expeditionis viam si-
bi elegerint, vel ob materiae qualita-
tem gratia per Cancellarium expediri
non potuerit. 5. In ea utroque gladio
delin-

delinquentes puniuntur, pœnæque seu profanæ seu Ecclesiasticæ pro qualitate personarum & natura delicti statuuntur. 6. In hac audiuntur causæ & controversiæ de publicis functionibus & vetigalibus tam Ecclesiasticis ex universo orbe, quam temporalibus ex statu Pontificio delatæ. 7. Demum ad hoc Tribunal tanquam ad supremam & propriam ipsius Pontificis audientiam confugiunt per appellationem subditi omnes ex universo statu Ecclesiæ temporalis in partibus gravati. *Vestr. l. 2. c. 1.* Verum plurima ex his exequenda committuntur Auditori, Governatori Urbis & Thesaurario, qui singula sua habent Tribunalia, à quibus tamen ad hoc Tribunal Camerae datur appellatio.

4. Cum ergo tam varia & disparata sint negotia, quæ spectant ad hoc Tribunal, diversi quoque Officiales illi intersunt, & occurrentes causas negotiaq; expediunt, ut sunt Cardinalis Camerarius, Governator Urbis Romanæ tanquam Vibe-Camerarius, Thesaurarius Generalis, Auditor Camerae, Præses Camerae, Advocatus Pauperum, Advocatus Fisci, Procurator Fisci in Civilibus, qui Commissarius Camerae vocatur.

catur, & 12. Clerici Camerae, quorum unus est semper Praefectus annonae, unus Praefectus Grasciae, unus Praefectus carcerum, & unus Praefectus viarum, de quorum omnium officio & jurisdictione infra quaedam subjunguntur.

5. Congregatur hoc Tribunal in Palatio studii publici, quod Sapientiae dicitur, bis quavis septimana Feria secunda & quinta, iisdem nimirum diebus, quibus conveniunt Auditores Rotae, nisi quod in Mense Martio, si in Feriam sextam incidat Festum, Tribunal hoc Camerae habeatur Feria quarta, licet Rota habeatur Feria sexta. In Feriis quoque Aestivis ceterisque anni temporibus, si Consistorium celebretur, congregatur quoque eadem die, quaecunque illa sit Tribunal Camerae. In Vigilia etiam Ss. Apostolorum Petri & Pauli habeatur Camera extraordinaria in Palatio Apostolico Vaticano vel Quirinali, ubicunque fuerit Pontifex, ut recipiantur tributa & census à Feudatariis Ecclesiae. In ultimo Camerae Conventu datur Officialibus ad eam spectantibus à Pontifice in Palatio Apostolico lautum prandium, & prima die Augusti aliud
iisdem

iisdem instruitur à Cardinali Camera-
rio.

6. In ipso Tribunali sedent ad men-
sam circularem ex uno latere Cardin.
Camerarii duodecim Clerici Camerae,
ex altero reliqui supranominati Officia-
les, qui ad distinctionem Clericorum
vocantur Camerales; Soli Clerici vo-
tum ferunt decisivum, cæteri solum-
modo discurrunt, & si suffragium dare
velint, eorum omnium votum, pro u-
nico decisivo numeratur, supplendo ni-
mirum vices Camerarii, cujus nomine
interveniunt.

7. Porro Advocatus & Procurator
partium postquam Judices informarunt,
exeunt è loco Tribunalis, Procurator
vero Fisci cum reliquis, quando vota fe-
runtur, cum facultate respondendi diffi-
cultatibus, quæ per Judices inter suffra-
gandum ingeruntur, remanet.

8. Suffragia vero Clerici Camerae in
singulis causis omnes ferunt, sed pecu-
liari & distincto à Regulis juris & alia-
rum electionum usitato modo, nam
primo major pars votorum non consti-
tuitur hic ab excessu supra medietatem,
sed major dicitur illa, quæ talis est com-
parativè ad alias partes; Sic, si ex 12.
Clericis

Clericis duo abeant in unam sententiam tres in alteram, iterum tres in tertiam, demum quatuor in quartam, hæc ultima sententia prævalet, & conclusum facit. Deinde cum quivis Clericus suam habeat Provinciam seu Præsidentiam, ut vocant, in qua partes gerit Judicis primæ instantiæ, à qua datur appellatio ad Camera, si quærat an Præsidentis illius sententia confirmanda sit, vel rejicienda, ipsemet quoque non secus ac alii Clerici votum habet in propria causa decisivum.

9. Si paria sint suffragia Ponens, seu Commissarius causæ votum habet decisivum, non secus ac in aliis Congregationibus & Tribunalibus, quia hic censetur majorem magisque distinctam habere facti informationem.

10. Distributio causarum fit inter Clericos per Decanum, id est, Seniores inter illos; Ponens, postquâ causam sibi commissam examinavit, declarat quando causam in Tribunali proponere intendat, subscribendo, Schedulâ quæ *Dignemini* appellatur, per quam Ponens monet Collegas quo die propositurus sit causam, ideoque dignentur audire Partes seu verbis seu scriptis informantes, quod
&

& Partibus indicatur. Informandi modus idem est, qui in Rota servatur.

11. Latâ in hoc Tribunali sententiâ, si res de natura sua sit appellabilis, & de jure communi tres, vel duas exigat conformes, committitur denuo à Decano alteri Clerico, ut causa in eodem isto Tribunali terminetur, cum ab eo non detur appellatio ad alium Judicem, nisi, cum visum fuerit Pontifici, ad Signaturam gratiæ, cui solum hoc Tribunal subest.

12. Jusdictio hujus Tribunalis restricta est ad certum genus causarum Fiscalium, in quibus nimirum Fiscus seu Ecclesiasticus seu temporalis jus aliquod immediatum vel mediatum habet. Olim tractabantur quoque in hoc Tribunali causæ communitatum, de quibus nunc cognoscunt Congregationes, Consultæ & boni Regiminis; Si tamen agatur de collectis & gabellis similibusque, ad quæ Fiscus jus suum habere dicitur,ingere se hodieum solet.

13. Electi ad hoc Tribunal in locum decedentium, non alias servant solennitates, nisi quod præstent consuetum ex dispositione juris communis juramentum;

rum; Inter cæteras prærogativas, quibus non solum Clerici sed etiam cæteri Officiales Camerales gaudent, hæc est, singularis, quod exempti sint à Gabel-
lis, Dohanis aliisque publicis oneribus etiam postquam officium suum dimiserunt.

§. 2.

De Cardinali Camerario.

1. *Olim Ecclesiæ bona administrabant Archidiaconi, postea Cardinales, qui Camerarii dicti.*
2. *Hi amplam habebant potestatem.*
3. *Quod fuerit eorum Officium.*
4. *Et jurisdictio.*
5. *Ob multitudinem negotiorum assumebant varios Officiales.*
6. *Quorum primarii postea constituti sunt à Pontifice, & potestas Camerarii restricta est.*
7. *Hoc tempore quam habeat Jurisdictionem.*
8. *Officium ejus non expirat cum morte Pontificis.*
9. *Sede Vacatura & vacante magna est auctoritas Camerarii.*
10. *Defuncto Pontifice administrationem habet Palatii Pontificii.*

K k

11. *Quæ*

II. *Quæ sit authoritas & jurisdictio ejusdem
Sede vacante.*

A2. *Officium Camerarii emitur ; Quæritur an
licite?*

I.

Primus in Urbe Diaconus, qui Archidiaconus dicebatur, administrabat olim bona Ecclesiæ, curamque habebat reddituum Camerae, & causis præerat Romæ, ut testatur S. Augustinus *In quæst. ex utraque mixt. q. 101.* Cujus proinde authoritas, & dignitas erat amplissima. Sed cum ex ambitione & arrogantia ultra terminos Officialis hic sese efferret, translatum est circa annum 1100. Officium illud in Cardinalem aliquem, qui Camerarius dictus est, cui Clerici Camerae Apostolicæ tanquam Coadjutores adjuncti sunt.

2. Hic tractu temporis ob multiplices quas accipiebat, Papæ commissiones pristinam Archidiaconi potestatem resumpsit; Nam in omnia urbis, ejusque districtus profana regimen habebat immediatum, mediatum etiam per statum Ecclesiasticum, si ad Tribunal ejus appellationes fierent. Cognoscebat etiam causas, quæ à foro Ecclesiastico ab ordinariis

dinariis locorum & Metropolitanis, ad Curiam via appellationis devolvebantur, & de quibus utpote levioribus vel criminalibus Pontifex in Consistorio vel in Capella nil decernere volebat, ideoque hoc casu Camerarius quodammodo Vicarium Papæ referebat.

3. Potissimum vero Officium Camerarii erat ærario seu Fisco Romani Pontificis, & patrimonio Romanæ Ecclesiæ præesse. *Glos. V. expirare, & V. Camerarium in Clem. Ne Roman. de Elct.* Ideoque recipiebat, & custodiebat bona, quæ ad Camera Apostolicam pertinent. *e. ad audientiam de præscript.* & jurisdictionem in omnes debitores Cameræ Apostolicæ, omnesque causas cognoscebat summarie interesse Cameræ ejusdem concernentes. *Urbanus V. Const. 1. Apost.*

4. Subjiciuntur ergo jurisdictioni Camerarii tam in Urbe, quam extra causæ circa datia Gabellas & Dohanas, eorumque Officiales. *Leo X. Const. 24. Licet.* Item omnes depositarii & Thesaurarii per statum Ecclesiasticum. *Ibid.* & tenentur omnes illi, & similes Officiales Urbis & Ditionis Ecclesiasticæ illi parere. *Paulus III. Const. 41. Roman.* Habet etiâ Camerarius facultatē revidendi computa etiâ solidata

Pius IV. Const. 26. Romanū. ac inhibendi, & ad se vocandi sub censuris & pœnis sine alio Papæ Mandato causas ærarium Cameræ concernentes, nisi commissio subscripta sit manu Papæ cum derogatione hujus Constitutionis Pius IV. Const. 35. Cum scuti. Avocare vero potest causas ab omnibus Tribunalibus & Judicibus, etiã Cardinalibus, & causas criminales comittit Judicibus ordinariis criminalibus. Clem. VIII. Const. 65. In conferendis. Habet quoque jus circa venditionem pignorum Hebræorum, & eorum furta; Percipit emolumenta ex Collectoria Hispaniarum aliorumque locorum. Ibid. Non potest vero Camerarius ejusque Officialis concedere commissionem in forma: Si in evidentem. Super alienationem rerum Ecclesiæ. Pius V. Const. 69. Nec potest dare licentiam vendendi stabilia, creandi census, aut celebrandi nundinas. Clemens VIII. Const. 65. In conferendis.

5. Cum vero per seipsum omnibus illis negotiis vacare non posset, assumpsit Officiales aliquot, quorum opera uteretur, nimirum auditorem pro cognitione causarum appellationum, Gubernatorem Urbis, qui & Vice-Camerarius di-

dicebatur pro administratione rerum profanarum in urbe ejusque districtu, & Theſaurarium, cui cura ærarii, cauſæque Camerales minores, ad quas ſuſfragium Clericorum non erat neceſſarium, committebatur, aliosque miniſtros & Officiales minores.

6. Verum ob eandem forte rationem, ob quam dignitas Archidiaconi ſuppreſſa fuit, paulatim quoque Camerarii auctoritas diminuta eſt, dum Pontifex prædictos Officiales, Auditorem, Gubernatorem, & Theſaurarium independentes à Camerario conſtituit, qui propria ſua efformarunt Tribunalia, ita tamen ut quæ negotia majora in iis occurrant, ad Pontificem deferant. Hinc poteſtas & auctoritas Camerarii alligata ſolummodo manſit honorificæ illi Præfecturæ Camerae Apoſtolicæ, dum adminiſtratio ipſa penes Theſaurarium ſit & Collegium Clericorum, & uſus nunc docet, & refert de Luca. *Rel. Rom. Cur. diſc. II.*

7. Manet tamen ſpecies aliqua auctoritatis, & jurisdictionis Camerarii, dum Tribunali Camerae præſidet tanquam caput & Præfectus illius, dumque congregantur domi illius ſtatis temporibus Clerici, cæteriſque Officiales Camerae con-

sultaturi de rebus gravioribus & commune bonum concernentibus. Præfecturam quoque habet Gymnasii, quod à Sapiaentia nomen habet. Ideoque si qui Doctores Canonum aut Juris ibidem promoveantur, nominat Prælatum aliquem, ut plurimum Auditorem Rotæ, qui actui præsideat.

8. Non expirat Officium Camerarii cum morte Pontificis, idque duplici ex causa, primo ne negligantur reditus temporales ad Romanam Sedem pertinentes, sine quibus Spiritualia diu esse non possunt. *c. Ex Officii de prescript. c. Cum secundo de præb.* Deinde propter sustentationem pauperum, ne interim fame pereant. *c. Pasce dist. 86.* Pertinet enim ad Cameram temporalia pauperibus erogare. *Glof in Clem. Ne Romani V. eo tamen.* Hinc S. Laurentius respondit Tyranno: *Thesuros, quos quæris, manus pauperum deportaverunt.* Ideoque incumbere potest Camerarius Sede vacante exactionibus pecuniarum, & provisioni rerum pro statu præsentis duntaxat *Pius IV. Const. 63. In elig.*

9. Sede vero vacante aut jamjam vacatura major dignoscitur potestas Cardinalis Camerarii, & antiquam præ se ferre

ferre videtur authoritatis præeminentiam; Quandoquidem ubi fama percrebuit de extremo Spiritu Pontificis, confert se ad morientis cubiculum, nec aditus denegari potest, ut certior fiat de vita seu morte illius pro juribus & commodis Camerae observandis, & si velit in ultimis consistente Papa, apponit ad ingressum Palatii Custodes armatos.

10. Defuncto enim Pontifice præsentate Camerario ejusque Tribunali iustratur cadaver; Quo facto Camerarius frangit anulum Piscatoris, prout dictum est. *cap. 2. §. 2.* atque administrationem suscipit Palatii Apostolici, quod etiam inhabitat, usque ad clausuram Conclavis, incolitque conclavia, in quibus Pontifex morari solet, & varia ejusdem Palatii Officia inter Camerae Clericos distribuit, ut unus curam habeat aulae Pontificiae, alter supellectilium, tertius cellae vinariae, quartus recuret frumentariam alique alia.

11. Camerarius quoque construi & adornari curat Conclave pro Electione novi Pontificis cujus materialia deinde electo Pontifice donare pro libitu potest cuicumque. Cudit quoque monetam cum suis insignibus, & incedit per urbem stipatus Helvetis Pontificii s

tificiis cum consueta armis & vestibus, sed minori numero, quam cum Papam prosequuntur. Asservat etiam clavem unam Thesauri, qui in mole Hadriani, seu Castello S. Angeli asservatur, alteram habet Collegii Cardinalium Decanus. Ob hanc ergo jurisdictionis, facultatum & Privilegiorum amplitudinem, quæ Leo X. *Const.* 24. *Licet.* & Julius III. *Const.* 3. *Licet.* Confirmavit & auxit, præ cæteris Cardinalibus majorem habet dignitatem. Extra Cameram tamen, occupat locum, qui ei tanquam Cardinali competit nullo habito respectu ad Officium quod gerit. *Cassan. in Cat. glor. mundi p. 4. consid. 14.*

12. Camerarius quotannis percipit ad 12. vel 14. millia Scutorum ex hoc suo Officio, quod multis millibus comparari solet. Sed quæritur an licitè & sine labe Simonia, cum Camerarius mixtam habeat jurisdictionem Ecclesiasticam & Spiritualem? Respondetur, in ejusmodi Officiis, quæ tamen potissimum profana sunt duo considerari possunt. Potestas seu jurisdictio Ecclesiastica, & emolumenta, seu fructus Officiorum: Si spectetur jurisdictio, ejusmodi Officia vendi non possunt sine Simonia, si vero spe-

spectentur emolumenta illorum, vendi sine labe possunt, & venduntur à Pontificibus pro expungendis debitis Camerae, aut subsidio contra Turcas, aliasvè in causas pias impendendo; Non secus ac calix consecratus vendi sine labe Simoniae nequit, si ratio habeatur consecrationis, eaque in contractum veniat, licitè tamen veditur, si materia solummodo spectetur. Cæterum alia Officia majora, quæ præcipua ex parte Ecclesiastica sunt & Spiritualia, nomine Papæ ut Papæ, seu etiam ut Episcopi Urbis administrantur, ut sunt munera Vice - Cancellarii, Pœnitentarii, & Vicarii vendi sine labe nequeunt, licet annexa habeant emolumenta magna, pinguesque redditus temporales, ideoque gratis omnino à Pontificibus conferuntur.

§. 3.

De Auditore Camerae.

1. *Auditori Camerae traditus est gladius spiritualis.*
2. *Est Judex ordinarius Curiae Romanae.*
3. *Appellatio fit ad eum in causis Ecclesiasticis extoto orbe terrarum.*

4. Po-

4. Potestatem quosque habet criminalem, & dum eam exercet, non incurrit censuras.
5. Est Executor obligationum factarum juxta formam Camerae.
6. Et literarum Apostolicarum in partibus.
7. & 8. In quibus causis se non ingerat Auditor.
9. Utitur opera Vicegerentium tam in Civilibus quam temporalibus.
10. Et decem Notariorum, quorum Officium venale est, & hi habent Substitutos suos & Amanuenses.
11. Plurimum his filitur.
12. Monitoria extra Curiam dantur in pergamento.
13. Quae simplicem solum continent citationem.
14. Locum tenentium salarium & labor.

I.

Summus Pontifex à Christo, cujus in terris est Vicarius duplicem accipit gladium Spiritualem & temporalem. Hunc Gubernatori Urbis exercendum tradidit, ut §. sequenti dicemus, istum Auditori causarum Camerae Apostolicæ vibrandum pro necessitate commisit; Hinc nominat eum Vestrius l. 2. c. 4. omnium censurarum alterum Vulcanum &

& Fulminatorem. Habet enim Auditor Camerae amplissimam Jurisdictionem in omnes, ut possit contumaces per fulmina, hoc est, Censuras & Excommunicationem ad Officium compellere.

2. Est namque Judex ordinarius Curiae Romanae omniumque in urbe commorantium, sive incolae illi sint, sive exteri, ideoque cognoscit causas Mercatorum, Campforum, & pensionum annuarum, etiamsi solutio alibi facienda sit, Nobilium, Principum, Legatorum, Praelatorum, Episcoporum, & Cardinalium, eorumque, ac ipsiusmet Papae familiarium & continuorum commensalium. *Pius IV. Const. 3. §. 7. & Paulus V. Const. 28. §. 9.* Ita ut ubicunque vult, spiret, inquit Vestrius. *l. c.*

3. Ad eum quoque tanquam Judicem ordinarium & competentem fit appellatio de omnibus, quae occurrunt in statu Pontificio, atque etiam in toto orbe terrarum, si causae spectent ad forum Ecclesiasticum. Cognoscit etiam tanquam ordinarius à Papa substitutus sine alio rescripto causas appellationum à sententiis Judicum Urbis (Vicario, Governatore, & Senatore, ac Judicibus Capitolii exceptis) & quorumcunque

que

que iudicium extra Curiam latis. *Pau-
lus V. Const. cit. §. 10.* Procedit vero in o-
mnibus, prout in beneficialibus, sum-
mariè, simpliciter, & de plano sine ste-
pitu & figura iudicii. *Ibid. §. 11.*

4. Amplissimam quoque potestatem
habet criminaliter contra delinquentes
quoscunque, cujuscunque status, gra-
dus, ordinis, & conditionis fuerint,
procedendi, & tam pœnas pecuniarias
quam Ecclesiasticas infligendi. *Ib. §. 12.*
Ideoque habet ad nutum suum & man-
data Capitaneum seu Barisellum cum fa-
milia armata seu Apparitoribus paratum.
Si vero contra Episcopos vel alios his
superiores agat, non potest decernere
monitoria ad comparendum personali-
ter, nisi prævia commissione manu Pon-
tificis signata. *Ibid. §. 13.* Dum autem
criminalibus causis sese immiscet, non
incurrit irregularitatem aliamve cenlu-
ram Ecclesiasticam, aut infamiæ notam
vel aliud aliquod impedimentum, dum-
modo sententiam sanguinis per se ipsum
non ferat, neque votum subscribat. *Ib.*
§. 4. Ideo animadversiones corporis re-
mittit tanquam Judex Ecclesiasticus ad
Gubernatorem Urbis, qui ut dicitur,
Executor

Executor est brachii sæcularis, & gladii Ecclesiæ temporalis.

5. Præterea est Executor obligationum secundum formulam Camerae Apostolicæ factarum, quales sunt, quibus tenentur debitores, cum Conventionales subeunt censuras, consentientes se pro observatione promissorum posse excommunicari, *Paulus V. Const. 28. Eximia.*

§. 6. Præterquam si in causis illis obligationum lites alibi introductæ sint, aut agitentur inter cives Romanos juxta Bullam *Pii IV. § 6. Inter multiplices.*

6. Est etiam Executor literarum Apostolicarum, sententiarum lectarum in partibus cum censuris, & instrumentorum omnium seu illa sint seu non sint juramento firmata; Ac proinde dat Remissorias & Compulsoriales, decernit monitoria ad partes, promulgat censuras, excommunicat & à divinis suspendit. *Pius IV. Const. 33. & Paulus V. l. c.* Sic autem excommunicati aut alias censurati non possunt ab aliis quam ab Auditore Camerae, aut ejus locum tenente, nisi in articulo mortis absolvi. *Paulus V. l. c. n. 21.* Plura privilegia & facultates Auditoris Camerae vide in Bulla citata *Pauli V. eximia.* Non tamen concedit
mo-

monitoria generalia in forma *significavit*;
Nec impedit Episcopus in executione
Concilii Trid. Pius V. Const. 113.

7. Hæc tamen tam ampla & genera-
lis Auditoris jurisdictio in quibusdam ca-
sibus coarctata est, nimirum primo in
causis Cameralibus utriusque fisci prima
instantia facienda est apud Thesaura-
rium, vel Camerarium, secunda vero
apud Camera, vel à sententiis Colle-
ctorum apud eisdem Thesaurarium, &
Camerarium, & tertia deinde apud Ca-
meram. Secundò in causis spectanti-
bus ad Camerae Subordinatos, ut sunt
Præsides Annonæ, Grasciæ, Dohana-
rum, riparum, Viarum, & Zechæ.

8. Tertio in causis, quæ habent ju-
dices particulares privativè, ut sunt cau-
sæ trium Basilicarum Patriarchalium,
aliorumque piorum locorum, quæ ha-
bent Protectores cum plena jurisdic-
tione, similiter illæ, de quibus Vicarius,
Gubernator Urbis, aut Senator priva-
tivè cognoscit. Quarto in causis ve-
rè beneficialibus, matrimonialibus, &
merè Spiritualibus ac Ecclesiasticis, pu-
ta in causis Fidei, Rituum Ecclesiasti-
corum, & Ecclesiastiæ immunitatis localis
juxta præscriptum Constitutionis Gre-
gorii

gorii XIV. quinto demum juxta declarationem Innocentii X. in causis Regularium, quæ deferri debent vel ad Protectores, vel ad S. Congregationem Regularium.

9. Hanc tam amplam jurisdictionem exercet per Locum tenentes seu Vicegerentes, quos assumere potest per Bullam Pauli V. 28. *Eximia*, Civilem quidem per duos Prælatos, quorum alter privatis, alter publicis præest Judiciis; criminalem verò per tertium aliosque adjunctos Judices exequitur.

10. Sunt quoque in hoc Tribunali Auditoris decem Notarii Actuarii, & omni die occupatissimi. Horum Officium venale est, & emitur unumquodque quindecim, vel octodecim, aut etiam viginti millibus Scutorum juxta Officii proventus & æstimationem; Quilibet eorum duos habet substitutos, & octodecim vel viginti circiter Amanuenses, ut plurimum Notarios.

11. His Notariis, eorumque Substitutis plurimum habetur fidei; Auditor enim & ejus Locumtenentes plures eis tradunt chartas in albo à se subscriptas, quibus illi deinde inscribunt inhibitiones, monitoria vel mandata executiva,
ne

ne cum res postulaverit necesse sit semper recurrere ad Judicem.

12. Cum inhibitiones & monitoria mittuntur extra statum Ecclesiasticum, expediuntur hæc in pergamento, quæ ignarum vulgus existimat sæpe esse Brevia Apostolica, à quo proinde Rabulæ de foro eam non raro emungunt pecuniæ summam, quæ solvi solet pro Brevis, cum tamen pro monitoriis non nisi sumptus unius Scuti faciendi sint.

13. Hæc vero Monitoria quæ dirigi solent ad Ordinarios, Legatos, Nuncios aliosve Prælatos non nisi simplicem continent citationem, ideoque perperam existimant ii, qui ejusmodi Monitoria accipiunt, se per ea constitui Judices & Delegatos Apostolicos. Ideoq; assumunt formalem causarum cognitionem etiam infligendo excommunicationem aliasque censuras, quæ omnia fiunt contra intentionem Tribunalis, unde Monitoria promanant.

14. Cum Auditor ejus Tribunalis sit Judex Ordinarius non expirat ejus jurisdic-
tio Sede vacante, quemadmodum aliorum Tribunalium præsertim Roræ, & Judicum commissariorum, atque etiam
Signa-

Signaturæ Justitiæ & Gratia jurisdictionis
quiescit. Emitur Officium Auditoris se-
ptuaginta mille Scutis, & quotannis pro-
fert redditum 12. circiter millium Scuto-
rum; Vacat vero vel per mortem na-
turalem, vel per promotionem ad Car-
dinalatum ad quem proximū parat gra-
dum hoc Officium. Habet quoque fa-
miliam armatam cum proprio suo Ca-
pitaneo seu Barifello.

15. Locumtenentes recipiunt per o-
mnes Menses stipendium quinquaginta
Scutorum ex Notariorum emolumentis,
præter alia, quæ illis obveniunt extra-
ordinariè. Labor eorum immensus est,
semperque concatenatus etiam in Fe-
riis, æstivis & Legalibus, solis ex-
ceptis Festis Deo Sanctisque dicatis.
Quilibet quotidie ante & post meridiem
in loco sibi destinato audit juxta ordi-
nem distributum duorum Notario-
rum hujus Tribunalis causas, ita ut una
quandoque die quinquaginta & ultra
causæ discutiantur. Accepta hac infor-
matione accedunt Locumtenentes ad
audientiam citationum, ubi accedunt
omnes Notarii Tribunalis cum contra-
dictoriis Procuratorum partium magno
cum strepitu; & in una audientia tre-
centæ

centæ aliquando citationes leguntur,
quibus cum interloqui necesse sit, labor
videtur Humanis viribus major.

§. 4.

De Gubernatore Urbis Ro-
manæ.

1. Gubernatori commissus est gladius Ecclesiæ
Temporalis.
2. Quo licet dignior sit gladius Spiritualis Au-
ditoris.
3. Præcedit tamen Gubernator Camerarium, ca-
terosque Officiales.
4. Cognoscit causas civiles & criminales, sed
istas cum limitatione.
5. Has vero, & causas publicæ quietis præci-
puè.
6. & 7. Privilegia Gubernatoris.
8. In civilibus habet unum Locumtenentem.
9. Ubi & quando hic jus dicat.
10. Ad quem fiat appellatio à Locumtenente.
11. Locumtenentis emolumenta.
12. Duos habet Locumtenentes criminales cum
Substitutis, ubi & quando habeatur Tribu-
nal criminale, & qui intersint.
13. Modus in eo procedendi.

1. Guber

Gubernator Urbis Romanæ est secundus Camerae Apostolicæ Minister, cui commissus est gladius Ecclesiæ temporalis, estque in Camera Apostolica Vice-Camerarius, & Camerarii Locumtenens. *Leo X. Const. 8. Etsi pro.* Adeoque Prælatus eximiis talentis magnaue experientia præditus.

2. Quamvis vero dignior sit gladius Spiritualis datus Auditori, quo animadvertit in animas, quàm sit gladius Temporalis, quem stringit Gubernator tanquam Executor brachii temporalis in corpora, idque in Urbe duntaxat, & ad quadragesimum ab Urbe lapidem, non in omnes indiscriminatim personas, prout facit Auditor Camerae, qui ferit non tantum habitantes in Urbe & vicinia, sed in exteris etiam & longinquis regionibus existentes, adeoque Gubernator ratione Officii sui inferior sit Auditore;

3. Præcedit tamen illum, cæterosque in Camera Clericos, imò Prælatos & Curiae Officiales omnes post Cardinales, etiam Regum Principumque Oratores, ac Pontificis Nepotes, aliosque Magna-

tes, qui ad Solium Papale adstare solent in publicis ac solennibus functionibus, idque non ratione Officii proprii, sed tanquam Vice-Camerarius, cui Camerarii jam pridem ex voluntate Pontificis vices suas subdelegarunt, adeo ut jure quasi præscripto hanc sibi delegationem, & dignitatem vindicare possit.

4. Ex Officio vero cognoscit Governator causas civiles & criminales. *Leo X. l. c.* Quoad Romanos autem, & incolas in civilibus Jurisdictio ejus limitata est in novo statuto *l. i. c. 41.* & quo ad causas Spirituales, & Ecclesiasticas Jurisdictio data est Vicario Papæ à Paulo III. *Const. 36. Licet.* Semel quot Mensibus visitare tenetur carceres. *Pius IV. Const. 58.*

5. Præcipuum ergo munus Governatoris ejusque Tribunalis versatur circa causas criminales, & delicta reorum castiganda. Cognoscit causas induciarum, quietis publicæ & ruptæ pacis. Audit querelas Vasallorum adversus Dominos suos, & causas salarum, & mercediorum intra fines territorii sui, nimirum quadragessimum ab Urbe lapidem, easque sine Tribunali, & Scriptura summarie, & manu regia decidit juxta Statuta Urbis, vel in eorum defectu, juxta juris
com

communis dispositionem, & Constitutionem Leonis X. *Et si pro.* Estque in his omnibus inter ipsum & Senatorem Urbis locus præventionis, si vero concurrant, Senator præfertur. *vestrius l. 2. c. 5.* At si causæ ad ipsius Tribunal delatæ sint, nemo præter Pontificem poterit eas ad aliud avocare. *Leo X. l. c.*

6. Propter sententiam sanguinis ab eo latam non incurrit irregularitatem; Potest autem augete & minuere pœnas tam de jure, quàm ex consuetudine infligendas; Potest etiam statutis derogare, & edicta publicare *Leo X. ibid.* Asserenti se aliquid facere de mandato Papæ omnino credendum est *Paulus V. Const. 107.* Graviora namque negotia communicat cum Pontifice, ideoque singulis Septimanis die Mercurii & Sabbati præ cæteris Officialibus accessum habet ad Pontificem, præterquam quod eum accedere aut per literas de rebus occurrentibus informare possit, quoties negotia, aut necessitas postulaverit.

7. Cum per Urbem incedit, præcedunt aliquot bipenniferi bini & bini, qui milites sunt Itali, sed diverso habitu & armis instructi ab his, qui pro custodia Pontificis constituti sunt, aluntur verò ex Camera ad servitium illius 300.

Apparitores cum Capiteo, qui per antonomasiam ad differentiam aliorum dicitur Barifellus Urbis Romanæ, & ex familiaribus esse solet Gubernatoris. De Luca Rel. Cur. Rom. disc. 36. Lunador.

8. Jam verò in causis Civilibus habet Gubernator unum duntaxat Locumtenentem, qui legum scientia, vitæ probitate & Romanæ Curiaë experientia insignis, atque ex loco, qui ab Urbe distet quadraginta saltem milliaribus, oriundus sit *Paulus V. Const. 71. universi agri.*

9. Hic jus reddit in aula Palatii Gubernatoris sedens pro Tribunali circa horam vigesimam (id est secundam circiter post meridiem) diebus singulis exceptis festivis de præcepto aut consuetudine Almamæ Urbis, nec non diebus Coronationis Pontificis viventis, ingressus Gubernatoris, Jovis, Lunæ & Martis immediatè ante diem, ipsoque die Cinerum, tota hebdomada majore, die commemorationis omnium fidelium Defunctorum & Vigiliæ Nativitatis Domini. *Paulus V. l. c.*

10. A sententiis definitivis Locumtenentis appellatur ad Papam & Sedem Apostolicam in causis appellabilibus. In causis

causis verò in quibus de Jure recursus datur, recurritur ad Governatorem, idque infra decem dies, qui causas hujusmodi per seipsum, vel alium ab eo deputandum expetit. *Paulus V. ibid.*

11. Locumtenenti solvuntur in principio cujusque Mensis à quolibet ex duobus Notariis causarum Civilium hujus Curiaë quinque Scuta auri in auro. Præterea percipit unum Julium pro singulis his expeditionibus: Pro quolibet mandato executivo non tamen in contumaciam, pro quolibet arresto in carceribus, mandato excarcerandi, significatione dotali, aut vigore termini, aut in vim litis pendentis, aut litis finitæ, aut stante deposito vel negatione, aut data cautione, de stando juri, & judicatum solvendo concessa. Pro qualibet etiam citatione, vel inhibitione vigore commissionis, aut extra Curiam decreta, dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de summa Scutorum auri septem, qui constituunt Julios septuaginta septem. *Paulus V. Consts 71. Universiagri.*

12. Præter Locumtenentem Civilem habet Governator duos criminales, & horum singuli suos Substitutos cum Notariis. Habetur Tribunal criminale in Palatio

Palatio Governatoris die Martis cuiuslibet Septimanæ, cui interfunt dicti duo Locumtenentes, & illi substituti, qui egerunt in causis, quæ proponuntur, Advocatus Cameræ & Fisci, Procurator Fiscalis Generalis cum uno alterove Substituto, Advocatus pauperum, & duo pauperum Procuratores.

13. In hoc Tribunali audiuntur Advocati & Procuratores defendentes reum, & accusantes, qui in Curia adhærentes Fisci seu instigatores vocantur. Pauperes suum habent Advocatum & Procuratorem, & si his addi cupiant alium causidicum, cui plus fidant, permittitur. Discussa causa delinquentis, refert Locumtenens, qui Judicem tum agit, causa merita, tam pro, quam contra reum prolata, & exquirat suffragia Congregatorum; Quæ excipit notatque Governator, qui proprium proferre votum non solet, refertque ad Pontificem, ut ab eo recipiat oraculum, quod quandoque conforme est iudicio Tribunalis, quandoque difforme, dum pro ratione, & diversitate circumstantiarum vel minuitur poena, vel augetur, vel etiam injungitur, ut res maturius discutiatur.

§. 5.

De Thesaurario Generali.

1. Thesaurarius olim Custos erat æris Camerae, nunc custodit illud Campsor Depositarium.
2. Qui Thesaurarius secretus dicitur, hic verò Generalis, cum sit Judex cæterorum.
3. Etiam in causis criminalibus, & magnam illi concessit facultatem Pius IV.
4. Et Sixtus V.
5. Habet curam Congregationum Montium, Computorum & Baronum.
6. Habet etiam domi suæ Congregationem. Qui ad eam admittantur.
7. Et interest omnibus Conventibus, in quibus agitur de redditibus Camerae.
8. Quem locum occupet inter cæteros Prælatos.
9. Officium ejus quando vacet, & quantie-
matur, quantumque proferat.

I.

Proximus post Camerarium in Camera, Apostolica ratione Officii est Thesaurarius seu Præfectus ærarii, cujus Officium quondam erat æs Camerae Apostolicæ recipere, custodire, & ubi
opus

opus, erogare redditus rationibus Camerae etiam cum juramento, eas veras esse. Pius IV. *Const.* 87. §. 35. Nunc vero asservat pecunias Camerae seu fisci publicus quidam & probatus Camptor, qui Camerae Depositarius nuncupatur, quas deinde ad Papae ejusque Officialium dispositionem extrahit, aut ad usus assignatos expendit.

2. Hic Thesaurarii secreti nomen sortitus est ad differentiam illius, de quo agimus, qui generalis appellatur, etque Judex & Superior aliorum omnium Thesaurariorum per Provincias, praesertim Marchiam, Aemiliam; Umbriam & Patrimonium, & Director omnium Proventuum, & emolumentorum Pontificis, ac Camerae illius, adeoque mixtam habet jurisdictionem Ecclesiasticam & secularem, cum Judex quoque sit appellationis Collectorum Apostolicorum.

3. Est praeterea Thesaurarius Judex competens causarum Cancelliarum criminalium Status Ecclesiastici; Et concessit illi Pius IV. *Const.* 83. *Superna* amplam facultatem locandi & vendendi Cancellarias criminales Status Ecclesiastici tam Originariis quam forensibus, atque etiam obligandi Camera pro vendi

venditione harum Cancellariarum criminalium ; Si etiam lites aliquæ, aut dubia earum occasione fortè oriantur, potestatem eidem concessit illa decidendi de plano, summarie, omnique appellatione remota.

4. Cognoscit etiam causas concernentes spolia Sacerdotum Ecclesiasticorum, & Defunctorum, fructus male perceptos, ac illicitas negotiationes, idque Summarie & de plano. Similiter cognoscit de appellationibus à sententiis Nunciorum Sedis Apostolicæ Collectorum, & aliorum Officialium à se Deputatorum. Promulgat edicta & ordinationes, ac debitores Camera ad solvendum cogit ; Pro expeditione verò suarum literarum nil solvit. Habet deum facultatem loco sui constituendi, & revocandi Vice - Thesaurarium, aut Locumtenentem generalem, ac unum seu plures Auditores. *Sixtus V. Const. 100, in Conferendis.*

5. Commissa quoque est Thesaurario cura & protectio Montium, ideoque sive agatur de novis erectionibus Montium Camera, Baronum, vel Communitatum, sive de erectorum commercio, & translatione de persona in personam, id
omne

omne perficitur per Thesaurarium, qui res transactas literis confirmat patentibus, ideoque Caput & Judex est Congregationum Montium, Computorum & Baronum.

6. Præterea instituit domi suæ singulis Septimanis Congregationem, ad quam accedunt, ipso Præsidente, Advocatus & Commissarius Camerae cum Computista, ut vocant; Deinde Solicitator Camerae, Substitutus Commissarii, & quandoque ipsius Thesaurarii Auditor; In hac Congregatione tractantur ea, quæ quotidie occurrunt, etque præparatoria ad Generalem illam Congregationem, quæ Computorum dicitur.

7. Interest quoque Thesaurarius omnibus conventibus, in quibus de bonis, proventibus, & expensis Camerae Apostolicæ tractatur, ac revidet rationes Ministrorum & Officialium ad hanc Cameraam spectantium.

8. Locum vero obtinet in Camera, & actibus cameralibus immediate post Vice-Camerarium. In Capella etiam Pontificis, & quibuscunque sessionibus, processionibus, equitationibus, aliisque actibus tam publicis, quam privatis sequitur

quitur immediate Auditorem Camerae, ante omnes Episcopos, Primates & Patriarchas *Sixtus V. Const. 100.* Majorque illis duobus ostenditur honor à Cardinalibus & Oratoribus Principum, à quorum etiam *Corteggio*, ut vocant, incommoda valde obsequii servitute, quâ eos excipiunt deducuntque, sunt exempti, ut non nisi Cardinali Nepoti hoc obsequium præstent.

9. Officium Thesaurarii vacat vel per mortem, vel per promotionem ad Cardinalatum, ad quem aditum præbet. Olim emebatur Scutis sexaginta millibus monetae, nunc à tempore Alexandri VII. Scutis quinquaginta sex millibus auri stamparum, profert vero in proventibus annuis decem circiter vel duodecim millia Scutorum, præter pensionem annuam, quam accipit pro familia, ducentorum Scutorum, & victum quotidianum pro se, & octo familiaribus suis, ac duobus equis *Sixtus V. l. c.*

§. 6.

De Præside Camerae.

1. Præsidentis officium.

2. Est Prælati & emit officium

1. Præ.

PRæsicens Camerae Apostolicae praest-
rationibus universi aerarii, easque
recipit ab iis, qui proventus Camerae
Apostolicae in Urbe, & in Provinciis
colligunt, & administrant; Assidet quo-
que in Tribunali Camerae, sed suffra-
gium, uti nec caeteri Camerales non
habet.

4. Censetur inter Praelatos, & vesti-
tur habitu violaceo. Emit Officium suū
trigesies mille Scutis, percipitque pro
fructu annuo ex centum Septem vel
octo Scuta.

§ 7.

De Advocato Pauperum.

1. Romae instituta est pia Congregatio Curia-
lium pro miserabilibus gratis juvandi, & ali-
tur à Pontifice Advocatus pauperum.
2. Officium Advocati pauperum.
3. Interest Congregationibus criminalibus.
4. Officium est perpetuum, quae emolumenta
proferat.

I.

Cum *sceneretur Domino, qui miseretur pauperis*, ut inquit Sapiens *Prov. 19.* Non solum instituta est Romæ inter cætera quamplurima pietatis ac misericordiæ opera Congregatio pia Curialium diebus festis quibusdam haberi solita in Ecclesia S. Caroli ad Catenarias pro receptione supplicum libellorum personarum miserabilium, quæ gratuum patrocinium implorant, sed etiam Pontifices constituunt, & ex ære publico alunt *Advocatum Pauperum*, qui eorum partes contra *Advocatos Fiscales*, & aliorum potentiorum invasiones tueatur & defendat, ne ex defectu mediorem egeni *Advocatorum* avaritiam explere non valentes, indefensi pereant.

2. *Officium ergo hujus Advocati est gratis personis miserabilibus assistere, scripturas formare, & optimo quo potest modo earum causas defendere.* Ideoque adesse semper debet tam publicis quam privatis carcerum visitationibus, & sollicite curare, ne carcerati à *Judicibus, Executoribus* aut *custodibus* plus æquo graventur, eamque ob causam

sam

sam accipiat quotidie à visitatore carceris in scriptis nomina eorum, qui in dies carcerantur. *Pius V. Const. 58. Paulus V. Const. 71.* Non potest hic Advocatus, causas divitum defendendas assumere pro precio, tum ne pauperum causas deserat, tum ne ansa illi detur turpe lucrum faciendi.

3. Interesse quoque potest omnibus Congregationibus criminalibus, quae omni Septimana habentur in Tribunalibus Gubernatoris, Auditoris Camerae & Vicarii, atque etiam in Foro Capitolino, & in iis præcedit Advocatum Fisci.

4. Officium hujus Advocati est perpetuum, nec vacat nisi per mortem vel promotionem ad munera majora & incompatibilia. Habet pro annuo Salario mille circiter auri Scuta, præter alia emolumenta & immunitates à Gallis & ejusmodi oneribus. Accedit Pontificem non solum cum cæteri Officiales ordinarie admittuntur, sed etiam quodcumque res postulaverit.

§. 8.

De Procuratore Pauperum.

1. Procuratores pauperum sunt duo, alter à Papa, alter ab Archifraternitate charitatis constitutus.
2. Quod sit horum Procuratorum Officium.
3. Interfunt Congregationi Visitationis Carceratorum. Nil à carceratis accipere possunt.

I.

Procuratores pauperum sunt duo, quorum alterum constituit Papa juxta morem magnorum Tribunalium tanquam Adjutorem Advocati pauperum in iis, quæ in Processibus ordinandis necessaria sunt. Alter constituitur ab Archifraternitate, quæ Charitatis dicitur, erecta in S. Hieronymi Ecclesia prope Palatium Farnesianum.

2. Illorum officium est causas pro defensione pauperum instruere, ideoque Procurator constitutus à Papa quotidie cum Substituto visitare debet carceres, & annotare nomina tam eorum, qui ad illos ducuntur, quam Judicum, quorum mandato incarcerantur; Annotare etiam causas detentionis, diem & horam, quâ in liberiori carcere ponuntur,

M m

tur,

tur, & quascunque res, quæ apud carceratos reperiuntur, omniaque ad Advocatum pauperum referre, quem semel in Hebdomada, & quoties ob carceratos necesse fuerit, accedere tenetur.

3. Uterque etiam Procurator pauperum locum habet in Congregatione visitationis Carceratorum. Nihil vero omnino accipere possunt à pauperibus, nec etiam ab aliis carceratis, etiamsi divites sint, sine speciali licentia Gubernatoris, aut saltem pauperum Advocati. *Pius IV. Const. 87. §. 19. Paulus I. Const. 71. §. 16.*

§. 9.

De Advocato Fiscali.

1. *Fiscus & Camera in Curia distinguuntur.*
2. *In ea habetur duplex Fiscus favorabilis & onerosus.*
3. *Camera habetur pro Fisco favorabili.*
4. *Advocatus est simul Camere & Fisci. Quando diu duret ejus officium.*
5. *Quibus Congregationibus interfit.*
6. *Committitur ei etiam officium Procuratoris fidei.*

7. *Qualia habeat emolumenta.*

I.

Quamvis Fiscus & Camera in jure & à Jurisperitis non distinguuntur, nihilque aliud sit Fiscus, quam ærarium vel Camera Principis prout complectitur, quidquid ad illius commodum, & rem pecuniariam spectat, in Curia tamen Romana ex Stylo & modo loquendi illius reputantur diversa.

2. Cum enim in ea duplex habeatur Fiscus, alter est favorabilis & privilegiatus continens ærarium Principis conflatum ex juribus regalibus, aliisque publicis emolumentis, non ex multa vel pœnis corrogatum; Alter odiosus versans tam circa personales delinquentium pœnas, quas urgent Fisci Officiales, quam circa æs, quod ex multa & publicatione bonorum ob perpetrata crimina, & contumaciam conflatur.

3. Cum ergo Camera, licet sit Fiscus in primo & favorabili sensu, distinguitur tamen à Fisco in secundo sensu accepto, inolevit consuetudo in Curia, ut Camera dicatur diversa à Fisco, diversisque nominibus appellentur utriusque Procuratores, nam ille, qui est Camerae, dicitur Commissarius, ille

M m 2

vero

vero qui est Fiscus, appellatur Procurator Fiscalis.

4. Advocatus autem cum utriusque Procuratori in iis, quæ juris sunt, assistere & opem suam præstare debeat, dicitur Advocatus Camerae simul & Fiscus. Advocatum Fiscus primum ab Adriano Imp. institutum fuisse tradit Budæus in Pandectas *Tit. de Officio Quæstoris*. Munus ipsius olim annale erat. *l. Cum Advocato C. de Advocat. divers. Jud.* Deinde Biennale *l. Sancimus II. eod.* Nunc est perpetuum ad vitam, nisi promoveantur ad officia majora & incompatibilia.

5. Advocatus hic locum habet in Camera inter Camerales, & interest Congregationibus Computorum & Cameraali, quæ pro juribus Camerae habentur coram Thesaurario. Præterea adest in Congregationibus Montium & Baronum, Immunitatis Ecclesiasticæ & Consistoriali; omnibusque aliis, in quibus agitur de criminalibus, & de rebus ad Fiscum, vel Camera Apostolicam quoquo modo pertinentibus; In iisque operam suam præstare debent gratis & absque ulla mercede; Potest tamen ab instigatoribus, propriam injuriam, vel inter-

interesse prosequentibus, si quid sponte dare voluerint, illud acceptare.

6. Plerumque etiam committitur huic Advocato munus Promotoris Fidei, hoc est Advocati Fiscalis, vel opponentis in causa beatificationis, vel cultus, aut Canonizationis servorum Dei; Ideoque interest quoque Congregationi Rituum, aliisque conventibus, in quibus de ejusmodi materia tractatur. Non admittitur tamen ad Tribunal Inquisitionis universalis, cum hoc proprium suum, & particularem habeat Fiscalem.

7. Emolumenta eadem habet hic Advocatus, quæ habet Advocatus pauperum, & quædam etiam majora, cum is scribere possit in causis criminalibus contra reos accepta mercede ab accusatoribus, vel instigatoribus, quod licet licitum sit, indecens tamen videtur, ideoque moderni ut plurimum ab hoc abstinere solent.

§. 10.

De Procuratore Fiscali & ejus Substitutis.

1. *Officium Procuratoris Fiscali.*

Mm 3

2. *Est*

2. Est in Curia magna auctoritatis.
3. Interest Procurator publicis Consistorii.
4. Gratis introducere causas debet.
5. Habet septem Substitutos.
6. Non potest instituere examen, nisi presente
Iudice.

I.

PROCURATOR Fisci fiscales causas in omnibus Romanæ Curiaë Tribunalibus *ex facto* instituit ac defendit, ideoque officium illius consistit in agendo & procurando, dictusque olim nunquam fuit Curator Reip. l. Curator C. de modo mulctarum.

2. Nunc in Romana Curia non mediocris est auctoritas illius, cum dicatur Papæ familiaris, accipiatque portionem ex Palatio, & vestibus utatur violaceis. Assistit quoque Iudicibus in causis fiscalibus, suumque votum saltem consultivum confert; Citari enim, vocari, & audiri debet in omnibus causis criminalibus quorumcunque Iudicum & Tribunalium, exceptis causis Fori Capitolini, & iis pro quibus in Fisco intervenire solet Cameraë Commissarius. *Pallius V. Const. 71. Universi agri.*

3. Interesse

3. Interesse quoque solet publicis Confistoriis, & curare ut de rebus ibi publice gestis per aliquem ex Protonotariis Apostolicis ad perpetuam rei memoriam publicum conficiatur documentum, cum inter sit Reip. ejusmodi rerum conservare Testimonium. *Vestrius. l. 2. c. 9.* Nominatur ab ipso Papa, & in admissione ad Officium, quod manuale est, præstat in Camera juramentum fidelitatis. *paulus V. l. c.*

4. In introducendis causis nihil omnino ab instigatoribus accipere potest pro Decreto vel Subscriptione cujuscunque Monitorii. In prosecutione verò causarum non nisi moderatè pro labore ad commodum instigatorum subeundo admittere potest. Nihil verò à reis sub quovis prætextu.

5. Procurator septem habere debet Substitutos, quibus singulis Camera Scuta quinque menstrua persolvit, videlicet quatuor Substitutos pro Tribunali Gubernatoris, duos pro Tribunali Auditoris Camerae, & unum pro Tribunali Vicarii. Hi quoque Substituti pro inventariis, cassationibus processuum, citationibus, aut alio quocunque prætextu à reis nihil prorsus,

sus, nec esculentum aut poculentum accipere possunt sub pœna infamiae, privationis officii, & inhabilitatis. Paulus V. l. c.

6. Reos nec ipse Procurator Fisci nec ejus Substituti interrogare, aut testes examinare possunt, nisi in præsentia Judicis; Neque dare possunt mandata voce vel in scriptis de capiendo quempiam, nisi in periculo fugæ & Judicis absentia. Non tractet Procurator de compositione cum ipsis reis, sed expeditioni causarum incumbat; Si reus compositionem petat, fiat cum interventu Judicis. Neque etiam Procurator quavis ex causa quiequam à Substitutis suis recipiat, sed omnia emolumenta illis liberè & integrè relinquat. Si Substituti illi ad reformandos processus extra Urbem mittantur, ultra victus & equorū impensam debita quoque & taxata viatica nil recipere possunt. Paulus V. l. c.

§. II.

De Commissario Camerae Apostolicæ.

1. Qualis Commissarius esse debeat.

2. Quod

2. Quod officium illius.
3. Habet curam Archivi Camerae.
4. Quo habitu utatur, & quem locum occupet in actibus publicis.
5. Nunc auctoritas cum functione diminuta est.

I.

Commissarius Camerae Apostolicae debet esse Clericus vitae & morum probitate praeditus, utriusque vel alterius Jurium Doctor, estque verè familiaris & commensalis Papae *Sixtus V. Const.*

14. *Ad excelsum.*

2. Tractat & exequitur ea Camerae negotia, quae ad judicia non pertinent; Praest exactionibus publicis, vectigalibus annonae, cuedendae pecuniae, aliisque negotiis Cameralibus. *Vestrius l. 2. c. 10.*

3. Commissa quoque est illi administratio Archivi Camerae Apostolicae, & procedere potest contra detinentes, & non revelantes scripturas Camerae in toto Statu Ecclesiastico viâ executivâ & manu regiâ. *Sixtus V. l. c.*

4. Gestat habitum in Camera, aliisque actibus Cameralibus & carcerum visitationibus à Clericis, Praesidente, & aliis Praelatis Cameralibus deferri solitum,

litum,

litum, & in Camerâ immediatè post ipsum Præsidentem, ac in carcerum visitationibus post Clericum carcerum Præsidentem, in Capella autem Pontificâ, & Consistoriis publicis, processionibus, equitationibus, aliisque actibus, tam publicis quàm privatis in loco Palatii Apostolici Auditoribus, ac dictæ Cameræ Clericis assignato immediatè post illos sedere & incedere concessit *Sixtus V. citatâ Const. 14.*

5. Verum hodie non intervenit visitationibus carcerum, & ut testatur *Vestrius l. c. c. 10.* omnia ferè quæ ad Officium Commissarii (quod nunc quoque conceditur ad nutum Pæpæ non ad vitam) pertinebant, Gubernator Urbis, Thesaurarius, Præsidentis Fiscique Procurator exercent, ut Commissarius solum adsit cum Thesaurario rationibus, quæ de proventibus & bonis Camera-libus dantur, easque revideat; Gaudet Privilegiis Clericorum Cameræ, & nihil solvit pro expeditione literarum sui Officii *Sixtus V. l. c.*

§. 12.

De Clericis Camerae Apostolicae.

1. Clerici Camerae sunt Consilarii Camerarii.
2. Quot sunt numero.
3. Sunt Commensales Papae, & interesse Tribunali debent.
4. Quae subiecta sunt jurisdictioni eorum.
5. Visitant loca Status Ecclesiastici.
6. Causas ad ipsos spectantes summarie cognoscunt.
7. Ex Clericorum collegio varii praefecti diversarum congregationum eliguntur.

I.

Præter supra recensitos Officiales spectant præcipue ad Cameraam nonnulli, qui Clerici Camerae Apostolicae vocantur. Hi veluti Consilarii adjuncti sunt Camerario, qui ex horum sententia & decreto ut plurimum de jure ad iudices rescribere solet.

2. Numerus illorum olim indeterminatus fuit, cum vero successu temporis adeo hic excrevisset, ut confusionem aliaque incommoda causerit, reduxit eum Eugenius IV. Const. 13. Inter cætera.

ad

ad numerum Septenarium, quem deinde de Leo X. *Const.* 24. *Licet* confirmavit. Verum aucta negotiorum mole, augendus quoque fuit numerus horum Clericorum, ut duodecim deinde constitui sint *Rubr. in cit. Const.* 24.

3. Sunt vero omnes *Comensales* & *Capellani* *Papæ*, eorumque nomina describuntur in libris *Cancellariæ*, ut præferantur in gratiis *Sixtus IV. Const.* 1. *Dispositione*. Quodocunque habetur *Tribunal*, interesse tenentur hi *Clerici*, ita ut abesse nunquam possint sine licentia *Camerarii* vel *Decani*. *Pius IV. Const.* 87. §. 14. Si tamen agatur in eo de *inundis contractibus conductionum & locationum* cum ipsorum *Consanguineis* intervenire ei prohibuit *Paulus III. Const.* 18. *Alias*.

4. *Jurisdictioni* illorum subjiciuntur tam in *Urbe* quam extra *causæ* circa *datia*, *Gabellas*, *Dohanas* & eorum *officiales Dohanerios*, & *Appellatores*. Item commissa est illis cura *ripæ mercium*, *Grasciæ Salis* & *Aluminis*, *Zecchæ*, *carcerum*, *stratarum* tam *Urbis*, quam *cæterorum locorum Status Ecclesiastici*. Subsunt quoque *jurisdictioni* illorum omnes *Depositarii* & *Thesaurarii*

rarii in statu commorantes Leo X.
cit. Const. 24.

5. Tenentur etiam loca Status Ec-
 clesiastici visitare, ut inquirent de ab-
 usibus & criminibus *Julius II. Const. 8. §. 2. &*
 tunc cogere possunt quoscunque ad ex-
 hibenda documenta cujusvis generis.
Ibid. §. 33. Sic autem visitantibus Legati,
 Gubernatores, Episcopi, Capitanei a-
 llique vel ab ipsis deputati assistere; &
 opem ferre tenentur. *Ibid.* Arbitrantur
 quoque damna spoliatorum à Latroni-
 bus inspectis circumstantiis, & recepto
 juramento ab illis. *Leo X. Const. 28. §. 3.*

6. Jurisdictio autem illorum non ex-
 tenditur ultra cognitionem causarum in-
 teresse Camerae concernentium *Pius IV.*
Const. 55. §. 3. Has ergo solum cogno-
 scunt, idque summarie & sine Strepi-
 tu judicii inspectâ solâ facti veritate. *In-*
noc. VIII. Const. 4. §. 2. Omniaque lingua
 latina proppnuntur. *Leo X. Const. 24. §. 6.*
 Sententiæ vero latæ super causis spe-
 ctantibus ad Fiscum ob omissionem so-
 lennitatum non annullantur *Innoc. VIII.*
l. c. Causas appellationum à sententiis
 definitivis intra 40. milliaria ab Vrbe in
 rebus non. excedentibus valorem 25.
 Ducatorum committere possunt. *Pius*
IV. Const. 55. §. 4.

7. Ex hoc Clericorum Collegio unus semper est Præfectus annonæ unus Præfectus Grasciæ, seu victualium pinguium, unus Præfectus carcerum, & unus Præfectus viarum. Singulorum officia exponemus, ubi de Congregationibus super his rebus infra agemus,

§. 13.

Praxis & Ordo, qui in negotiis proponendis & discutendis in Camera Apostolica servatur.

1. Pridie iudicii habendi vocantur per Causas ad Cameram spectantes, qui altero die venire tenentur.
2. Comparent in habitu suo consueto, Missam audiunt, & versus Cameram singillatim eunt.
3. Ad locum propositionum cum pervenerunt, proponunt Advocati & Procuratores causas, quas Mensarius notat, & deinde Cameram ingrediuntur.
4. Ingressi Cameram præmissis precibus, eos qui proponere aliquid voluerint, audiunt.

5. *Oclusa Camera inchoatur iudicium, quod duabus minimum horis durat.*
6. *Mensarius causas notatas legit, quas Decanus distribuit inter Clericos.*
7. *Has illi in alia sequente Camera referunt, & Decanus vota singulorum acquirit, fitque decisio juxta majorem partem.*
8. *Vota foris nemini revelanda sunt.*
9. *Decisiones inscribuntur libro & expediuntur.*
10. *Notarii Procuratorum officium non subeant. Pauperum causæ gratis expediuntur.*
11. *Rationes dantur in Camera Clericis ab Administratoribus.*
12. *Quæ examinantur, & si justæ sunt, approbantur & inscribuntur libris rationum.*

I.

PRidie illius diei quo Camerae Apostolicæ Tribunal seu iudicium habendum est, debent id Cursores sub pœnâ amissionis salarii menstrui, jubente ipso Camerario seu Vice-Camerario intimare singulis tam Clericis, quam aliis ad Cameraam spectantibus. Altero deinde die omnes invitati summo mane horâ constitutâ in Palatio Apostolico, vel ubi cunque Camera haberi consuevit; comparere debent, â quâ nemo abesse potest

test

test absque licentia Camerarii vel Decani, excepta publicæ utilitatis privatæque necessitatis causâ, quam camera absens per nuntium eidem Camerae significare impediti debent.

2. Comparent verò Clerici, in Rochetto & cappa qui eisdem utuntur, reliqui vero solitis vestibus rubeis & violaceis, nulla habitâ Consistorii distinctione induti, ac pulsatâ campanula admittam accedunt, quæ Decano & alio Clerico, vel absente Decano, duobus minimum Clericis assistentibus celebrari debet, eaque peracta præeuntibus duobus Curatoribus omnes Camerae versus se conferunt, alius post alium servato ordine incedentes, quo quisque commodius ab agentibus & colligantibus de rebus pertractandis valeat informari.

3. Postquam ventum est ad locum propositionum causarum imperato per Camerarium vel eo absente per Vice-Camerarium seu Decanum silentio, Advocati, Procuratores alique ad hoc constituti causas dilucidè, reverenter, & sine strepitu proponunt ut intelligi, & à Clerico Mensario notari possint. Notarii vero dictæ Camerae Procurato-

ris

ris causarum officium exercere non possunt sunt poena ducentorum Ducatorum, Causae pauperum & miserabilium personarum ab Advocatis, & Procuratoribus Pauperum gratis tractandae sunt. Scriptis omnibus per Clericum Mensarium propositionibus eo die occurrentibus Clerici caeterique Camerales Cameraam ingrediuntur.

4. Quibus ingressis flectunt omnes genua & recitat novissimus Clericorum tum praesentium alta voce orationem B. Isidori Episcopi. *Adsumus Domine sancte Spiritus.* Hac finita si quis in plena Camera quippiam proponere cupiat, aequo animo, ac benignè auditur.

5. His ita ritè peractis Camera clauditur, excubante praeforibus Course, ne ullus eam sine licentiâ Vice-Camerarii vel Decani ingrediatur, nec ulli, nisi forte Procuratori Fisci, vel Commissario Camerae, seu Procuratori pauperum quicquam amplius proponere permittitur; Sed semotis omnibus Tribunal inchoatur, quod duabus omnino horis continuis minimùm, vel diutius, si res exigant, habetur, quo tempore nemini nisi à Papâ vel Cardinale curam negotiorum gerente avvocato, aut ur-

N n gen-

genti aliquâ necessitate coacto egredi
licet.

6. Ergo silentio à Camerario, seu eo
absente à Vice-Camerario vel Decano
omnibus imposito Mensarius propositio-
nes à se notatas legit. Tum Decanus di-
stribuit causas per Turnum incipiendo
ab eo Clerico, quem Camerarius nomi-
naverit, vel eo absente, quem fors e-
ducta tulerit, exceptis causis conce-
nentibus officia vel Gubernia Clerico-
rum, quæ Clericis relinquuntur.

7. In causis autem expediendis hæc
ratio habetur, ut quæ judicialem inde-
ginem requirunt, non decidentur ab
ullo Clericorum, nisi citata prius ad in-
formandum parte, & causæ in plena
Camera propositæ fuerint. Causæ vero
propositæ ordinatim discuti debent (præ-
latis semper pauperû & viduarû negotiis)
ita ut quilibet Clericus causam sibi comif-
sam cum juribus & rationibus partium
in alia Camera breviter referat, quo
facto exquirat Decanus vota singulorum
Camerariorum primo, deinde Clericorum
incipiendo ab ultimo, ita ut ipse Deca-
nus ultimus sententiam dicat, & ju-
ta majorem partem votorum sit decisio.
Si vero ea æqualia sint, prævalet pars
cui Camerarius adhæserit, vel eo ab-
sente

sente, major pars Cameralium habentium vota consultiva. Causas gratiam sapientes remittit Decanus ad Pontificem, ad Governatorem verò, Auditorem Camerae, & Thesaurarium ea quæ ad illorum jurisdictionem spectant.

8. Si quis vel proprium vel aliorum suffragium foris revelaverit, incurrit ipso facto excommunicationem soli Papæ reservatam, & primâ vice quingentorum, alterâ mille ducatorum, & tertiâ vice gravioribus pœnis punitur. In reliquis autem delinquentes in Camera à Decano coercentur mulctis, & Pontifici denuntiantur.

9. Proponentes causas in Camera, scripturas & acta secum habere debent, & decisiones deinde causarum in libro decisionum Cameralium, qui asservatur à Mensario, annotare. Quæ non nisi in Camera propositæ expediri nequeunt, ab omnibus Clericis tunc presentibus subscribi solent, exceptis sententiis & mandatis ac expeditionibus concernentibus officia Clericorum.

10. Notarii dictæ Camerae Procuratoris causarum Officium exercere non possunt, sub pœna ducentorum Ducatorum. Causæ vero pauperum & mi-

serabilium personarum ab Advocatibus
& Procuratoribus pauperum gratis tra-
standæ sunt.

11. In Camera quoque recipiuntur &
consolidantur à Clericis rationes omnium
Thesaurariorum, Depositariorum, Com-
missariorum, aliorumque quorumcum-
que rerum & pecuniarum Camerae Ad-
ministratum & Exactorum; qui iura-
re debent per seipsum, si præsentem sint
in Urbe, rationes & computa à se red-
dita vera esse; Si legitimo aliquo impe-
dimento detenti sint, & in Urbe fuerint,
præstant juramentum per Procuratorem,
ac insuper mittitur ad eos Notarius Ca-
meræ, qui simile ab iisdem recipiat
juramentum.

12. Rationes verò illas Notarius ad
Calculatores defert, hi ad Præsiden-
tem & Thesaurarium easdem portant,
ut celeriter discutiantur, quas deinde
Clericus domi suæ præsentem Commis-
sario solidat. Quo factò rationes descri-
buntur ab eo, qui eas reddidit in libro
rationum, & à computatore describuntur
conferuntur cum originali; Si concor-
dent, testatur id manu sua utrobique
his verbis in libro justificationum: *Con-
cordat cum Originali.* A tergo verò
Ori-

ginalium scripturarum : *Cum Registro concordat*, Subscripto ejus nomine proprio. Libri hi rationum ad Archivium Camerae reponuntur *Pius IV. Const. 87. cum inter ceteras.*

§. 14.

De Expeditione Literarum Beneficialium per Camera-

ram.

1. *Per Camerae etiam expediuntur Literae Beneficiales.*
2. *Summatoris officium institutum & confirmatum.*
3. *Quod illud sit.*
4. *Habitat in Palatio Papae, & gaudet quibusdam privilegiis.*
5. *Habet in officio Adjutores & pro emolumento suo multa millia.*
6. 7. & 8. *Ordo expeditionis Literarum.*
9. *Concessionem per literas Apostolicas impetratae intra tres Menses in Camera presentari debent, ut registrentur.*
10. *Praxis Registrationis.*
11. *Summator non astringitur in expeditione Regulis Cancellariae.*

N n 3

1. Dictum

I.

Dictum est supra inter cætera expediri quoque in Camera Apostolica literas beneficiales; Cum enim Cancelleria, in qua regulariter ejusmodi literarum expeditiones fiunt, suas habeat regulas limitatas, quas non transgreditur, conveniens fuit, ut si Pontifex alicui vellet ampliore præstare gratiam, aut si quæ expediri per Cancellariam non possent, alius pateret aditus ad gratiam illam obtinendam, qui est per Cameram.

2. Quare constitutus est in ea Præfectus aliquis, quem Summatorem seu Summistam nominarunt, ex eo quod literas summarie cognosceret & subscriberet; cujus officium deinde adinstar aliorum in Curia Romana officiorum, ut perpetuum esset ordinavit Alexander VI. *Const. 10. In eminenti.* & confirmavit Pius V. *Const. 105. Pontifice dignum.* Qui & statuit conferendum illud esse uni ex S. R. E. Cardinalibus, ac facultatem simul & jurisdictionem Summatoris in suos subditos definitivit.

3. Officium vero Summatoris est recipere, videre, summare & referre literas

teras Apostolicas, quæ per Cameram Apostolicam expediuntur. Alexand VI. *cit. Const. 10.* Concessa sunt illi omnia privilegia scriptorum literarum Apostolicarum; Exercere potest officium suum per alios; nec ullæ omnino literæ, quantumcunque secretæ, nisi prius à Summatore examinatæ, à Secretariis expediri debent, nec possunt ab iis aliisve domesticis literæ illæ plumbatæ registrari, nisi in hoc Officio sint expeditæ. Quotidie ad Summatorem venit Bullator qui acceptas ab eo literas bullare debet.

4. Habet Summator vel ejus Substitutus mansionem seu Cameram in Palatio Apostolico, & victum pro se & uno famulo, estque exemptus ab omni onere etiam decimarum Papalium, & à quacunque contributione.

5. Adjuncti sunt Summatori qui sublevent eum in Officio, unus Præsident, qui vices ejus gerat, & quatuor Recognitores literarum. Ad hæc annexa sunt Officio Summatoris quædam Officia Cameræ valoris scutorum 70. millium quæ in emolumentum ejusdem cedunt *Pius 5. Const. 105. Pontifice dignum.*

6. Ca-

6. Cameralis vero expeditionis literarum ordo hic est: Delata ad hoc officium supplicatione, conficiuntur literæ, quæ ab uno recognitore, qui tum vicem obtinebit, præfente Summatore, vel Præsidente, diligenter & accuratè examinantur; Summator deinde jubet illas à se subscriptas, de more expediri. *Pius. V. l. c.*

7. Postea Scriptores & Abbreviatores conficiunt ex iis Bullam, quam ab iisdem acceptam supplex, si Bullæ materia annatæ solutionem requirat, potest ipsemet deferre ad participantes, eorumque subscriptiones, soluta illis portione debitâ sollicitare; Si autem annata solvenda non sit, defertur Bulla una cum supplicatione ad Summistam, vel ejus Vice-Gerentem, qui judicat, an concordet, & si opus sit, eandem corrigat. Tum ad Officium Plumbi transmittitur, & plumbata defertur ab altero Plumbatorum ad pedes Pontificis, ejusque jussu expressum petit, quem Pontifex signo crucis manu formato concedere solet.

8. Quo impetrato Bulla à Plumbatore ad Summatorem refertur, qui receptæ Bullæ fidem manu sua facit, & si

si signata non sit à Jannizeris, eam mittit ab uno eorum subsignandam. Si materia partis consensum desideret, mittit Summator Bullam ad Notarium Cancellariæ vel Camerae, quem intelligit habere consensum, & receptam deinde Bullam cum consensu requisito à tergo, mittit ad Notarios Camerae, quorum unus juxta Turnum eam ad Regilrum refert, manuque fidem registraturæ facit scribendo à Tergore: *Registrata in Camera Apostolica* subscripto nomine: *N. Notarius: Vestrius. l. 1. c. 6.*

9. Ad hæc mandavit Pontifex Pius IV. *Const. Ingens humanis*, Ut omnes, qui impetrabunt Privilegia, indulta aut concessionem, per literas Apostolicas sub plumbo, ac in forma Brevis expeditas, quæ interesse Camerae Apostolicæ concernere censebuntur, debeant illa, intra tres menses à die illorum impetrationis in eadem Camera præsentare, & curare ut ibidem sub pœnâ invalidationis eorundem registrentur.

10. Praxis

10. Praxis vero Registrationis hæc est: Ipsæ literæ præsentantur alicui ex novem Notariis ejusdem Camerae) Hi sunt diversi à Notariis Auditoris Camerae) qui eas ad Registrum refert, ac exinde transumptum in forma probandi conficit. Si verò casu aliquo literæ sic registratæ non fuerint, ne Orator effectu concessæ gratiæ frustretur, petit per libellum supplicem annexo illi Chirographo vulgari sermone conscripto, restitui adversus lapsum temporis, ut literæ registrari possint. *Corradus.*

11. Demum notandum est Summatorem in expeditione Literarum non arstringi Regulis Cancellariæ, in eâ namque non extraduntur Literæ, nisi registratæ & plumbatæ fuerint; At verò in Camera dantur subinde literæ non registratæ, & tunc Summator tradit plumbatas nondum registratas Expeditori, qui copiam collatam cum Auto-grapho refert primum ad Registrum, cum fuerit solutum pro plumbo. *Amydes.*
l. 1, c. 36. n. 21.

CAPUT